

Statsforvalterens nyhetssending

22. Mars 2024

Foto: Anders Aasheim

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

*Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija*

22.03.2024

Dagsorden

Barnehage:

- Åpningstid, redusert bemanning og forsvarlighet
- Kompetansepakker fra Utdanningsdirektoratet
- Flerspråklig barnehagemiljø
- Barns beste vurdering, e-læringskurs

Skole:

- Eksamen våren 2024
- Elevundersøkelsen
- Konferanse om fagfornyelsen
- § 9 A-4: Månedens delplikt - tiltaksplikten
- Standpunktklager – hva må skolen tenke på?

Barnehage

Stenging av barnehage, eller redusert åpningstid pga manglende bemanning

Forsvarlig bemanning

Barnehageeier

Må følge barnehageloven inkl.

Reglene om nok og forsvarlig bemanning.

Dilemma: Hvor langt kan man "strekke" seg før det ikke lengr er forsvarlig?

- Barnehagemyndighet
- Må følge med at barnehagene faktisk følger loven
- Gjør de det ikke må barnehagemyndigheten iverksette tiltak
- I ytterste konsekvens pålegg om stenging.

- Foreldresamarbeid
- Hva står i avtalen og barnehagens vedtekter?

Konsekvenser

Avtalen mellom eier og foreldre reguleres ikke av barnehageloven (privatrettslig forhold)

Ta opp forholdet med eier

Evt kontakte barnehagemyndigheten

Utdanningsdirektoratet har mange nyttige sider – for barnehager og kommuner

Vi vil viser dere noe nyttige sider
som dere kan bruke for
kompetanseheving i barnehagene.

Rammeplaner

Rammeplan for barnehagen, rammeplan for SFO og tilhørende støtteressurser.

Læreplaner

Læreplaner og tilhørende ressurser og verktøy for å ta dem i bruk.

Barnehage- og skolemiljø

Trivsel, mobbing, relasjoner, klasseledelse og voksnes ansvar.

Brukerundersøkelser

Elevundersøkelsen, Lærlingundersøkelsen, Lærerundersøkelsen og foreldreundersøkelser for barnehage og skole.

Videreutdanning

Tilbud for lærere, rektorer, barnehagelærere, styreere og andre.

Eksamen og prøver

Eksamen, nasjonale prøver og kartleggingsprøver.

Barnehage

Grunnskole

Videregående

Råd om kunstig intelligens i skolen

Vi har samlet kunnskap og utviklet støtte til skoler og skoleeiere i arbeidet med kunstig intelligens (KI) i skolen.

Støtte til undervisning om krig og konflikt

Mange barn og unge synes det er skummelt med krig og konflikter, og vi voksne har et ansvar for å snakke med dem om det som skjer. Her finner du eksempler fra læreplanene, og tips til hvordan du som voksen kan snakke med barn og elever om kriger og konflikter.

Siste nytt

[Feil i resultater fra nasjonale prøver 2014–2021](#)
ARTIKKEL | 18.03.2024

[Liten nedgang i talet på lærlingar](#)
STATISTIKK | 15.03.2024

[En av seks skoler bidrar mer enn forventet til å løfte elevenes resultater](#)
STATISTIKK | 14.03.2024

[Færre og større skoler enn for ti år siden](#)
STATISTIKK | 13.03.2024

Abonner på siste nytt

Flere saker

Søk om

Kompetansepakker og inkludering, læring, trivsel og lek

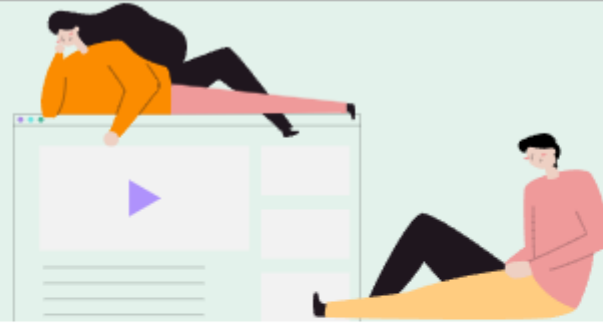
Inkluderende praksis

Trygt og godt barnehagemiljø

Lek i barnehage

Dette er 3 av pakkene

Flerspråklig barnehagemiljø

Kompetansepakken er laget for å bygge opp under kollektiv kompetanseutvikling, samt bidra til at du som ansatt kan øke din kompetanse på arbeid med et flerspråklig barnehagemiljø. Kompetansepakken består av fagstoff, aktiviteter, filmer og lydfiler som dere kan bruke alene eller sammen i kollegiet. Innholdet består i dag av tre temaer: språkarbeidet i barnehagen, å lære språk i barnehagealder og språkmiljø i barnehagen. Siste tema, modul 4, om observasjon, dokumentasjon og kartlegging kommer i mars 2024. I starten av kompetansepakken ligger det lederstøtte til dere som skal drive utviklingsarbeidet. Lag en egen bruker for å logge inn.

Moduler:

- Kom i gang
- Modul 0: Introduksjon
- Modul 1: Språkarbeidet i barnehagen
- Modul 2: Å lære språk i barnehagealder
- Modul 3: Språkmiljøet i barnehagen

Meld deg på

Lukk

Modul 1 – her får dere et eksempel

I.U.3 Om modulen (video)

For å starte må dere bruke Feide eller Bank- ID.

Spør oss gjerne om kompetansepakkene.

Vi vil at dere skal prøve dette

Målet med modulen er at personalet får utvikle sin kompetanse om språkarbeid i barnehagen, og hvordan de på best mulig måte kan legge til rette for barns språkutvikling på norsk og/eller samisk.

Modul 1
Utdanningsdirektoratet

The illustration shows a young child with brown hair and a blue shirt sitting on a yellow mat on the floor. The child is holding a red and yellow toy train. To the left of the child is a blue storage bin filled with colorful stacking toys. To the right is a green and white beach ball. In the background, there are shelves with books and a red toy car. A table with a yellow top and blue legs is visible on the right. The scene is set in a bright, clean classroom environment.

E-læring om barns rettigheter

Kurs 1: Kurs 1 Barnets beste på individnivå

Kurs 2: Barnets beste på systemnivå

Kurs 3: Barns rett til å bli hørt på individnivå

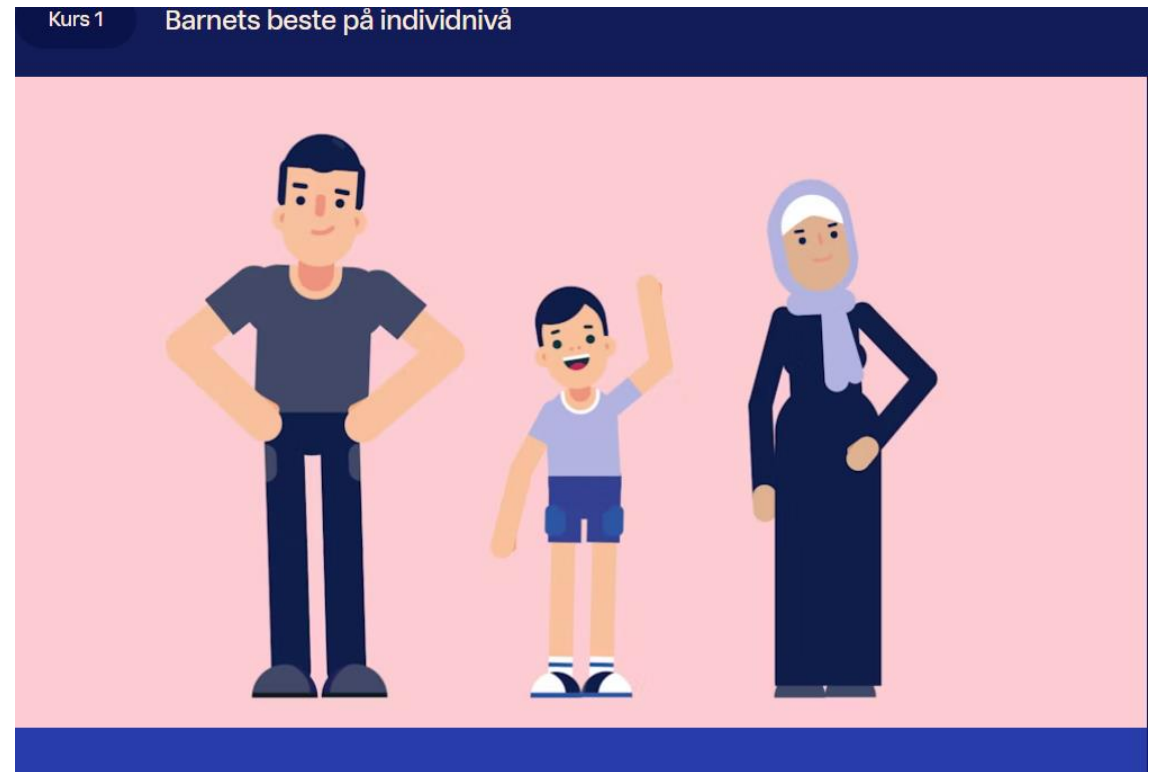
Kurs 4: Barn rett til å bli hørt på systemnivå

[E-læring – Barneombudet](https://www.barneombudet.no/e-laring)

www.barneombudet.no/e-kurs

Barneombudet

Skole

Eksamen våren 2024

Utdanningsdirektoratet anbefaler skolene å vurdere følgende:

1. Gjennomføring av testeksamen
2. Testing av nettressurser som er tilgjengelig under eksamen
3. Økt vakthold og kontroll
4. Krav til teknisk gjennomføring ved alle ungdomskoler
5. Krav til obligatorisk deltakelse på sensorskolering
6. Tiltak for å forhindre at muntlig og muntlig-praktisk eksamen avlyses

SF inviterer til Teamsmøte 4. april kl. 14 om temaet

Testeksamen

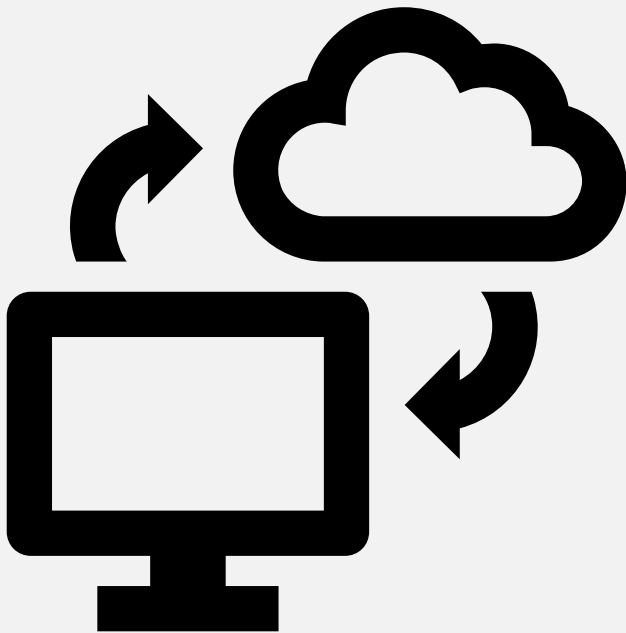
Datoer for testeksamen våren 2024:

25. april og 26. april, påmelding fra
21. mars i PAS-eksamen

Dere kan gjennomføre testeksamen når
som helst mellom kl. 09.00 og 18.00 på
testdagene

[Testeksamen | udir.no](https://www.udir.no)

www.udir.no/eksamen-og-prover/eksamen/testeksamen

Elevundersøkelsen åpner 8. april

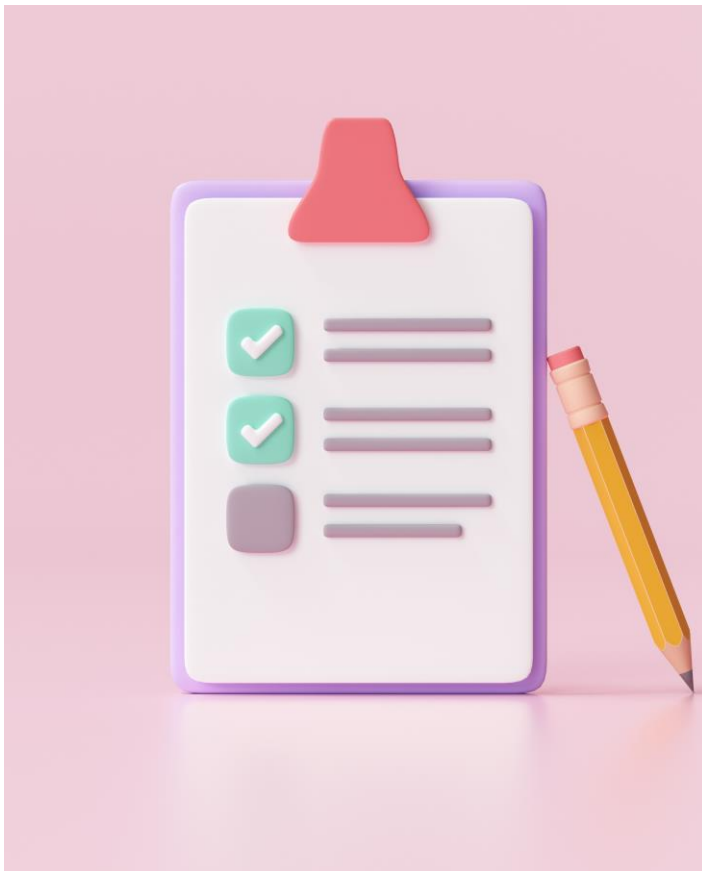

Foto:

- Den frivillige gjennomføringen av Elevundersøkelsen våren 2024 gjennomføres i perioden 8.-26. april
- Resultatene publiseres 8. mai

- Mer info. på udir.no:

www.udir.no/tall-ogforskning/brukerundersokelser/elevundersokelsen

Udir: Konferanse om fagfornyelsen

18. APR.

Konferanse: LK20/LK20S Fagfornyelsen

Sted: Clarion Hotel Oslo Airport

Utdanningsdirektoratet inviterer til konferanse om LK20/LK20S Fagfornyelsen.

[Les mer om programmet og meld deg på her.](#)

Legg til i egen kalender

Skriv ut hendelse

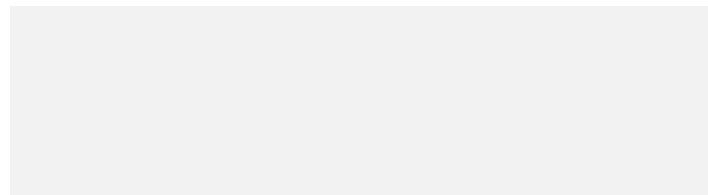

Foto:

Påmeldingsfrist: 5. april

www.udir.no/kalender/

§ 9 A-4 – månedens delplikt: Tiltaksplikten

«(...) Når ein elev seier at skolemiljøet ikkje er trygt og godt, skal skolen så langt det finst eigna tiltak sørge for at eleven får eit trygt og godt skolemiljø. Det same gjeld når ei undersøking viser at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø.

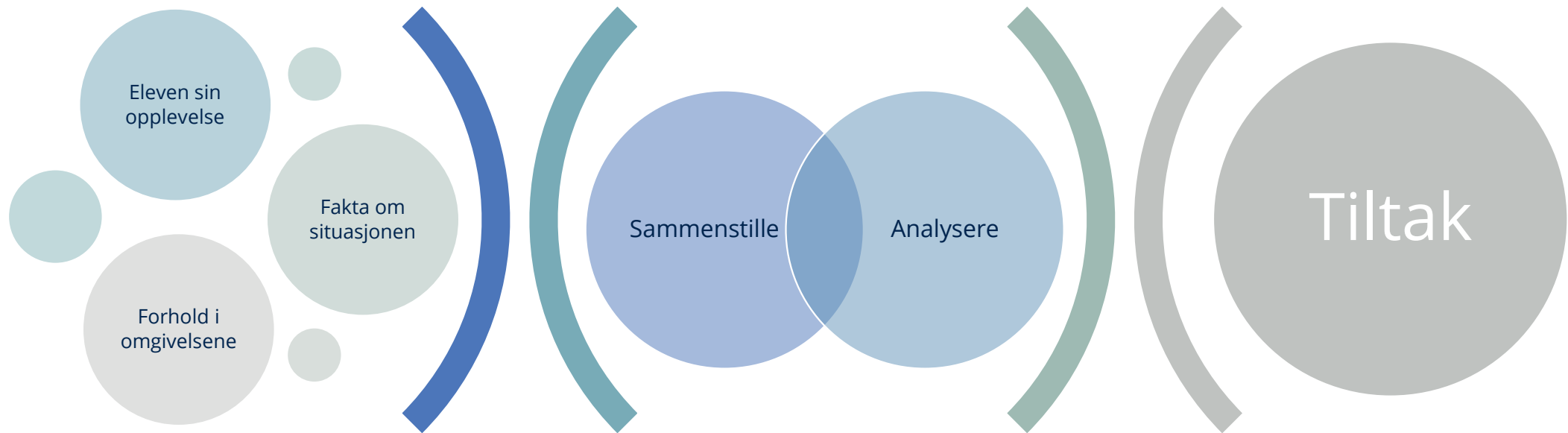
Skolen skal sørge for at involverte elevar blir høyrde. Kva som er best for elevane, skal vere eit grunnleggjande omsyn i skolen sitt arbeid.

Skolen skal lage ein skriftleg plan når det skal gjerast tiltak i ei sak. (...)»

Opplæringslova § 9 A-4, 4-6 ledd

Undersøkelser som grunnlag for tiltak

Plikta til å sette inn tiltak

- Når en elev sier i fra, eller undersøkelsene viser at eleven ikke har det trygt og godt, skal skolen sette inn tiltak
- Tiltakene skal være egna
- Dokumentere de faglige vurderingene
- Straks sette inn tiltak dersom en som arbeider på skolen har krenka en elev

Egna tiltak

Objektiv og faglig vurdering

Hva viser undersøkelsene?

Hva sier eleven og andre involverte?

Hva er til eleven sitt beste?

Evaluering

- Innhente nødvendig informasjon
- Evaluere hvert enkelt tiltak
- Justere, endre, ta bort, legge til
- Barnets stemme

Klage på standpunktkarakterer

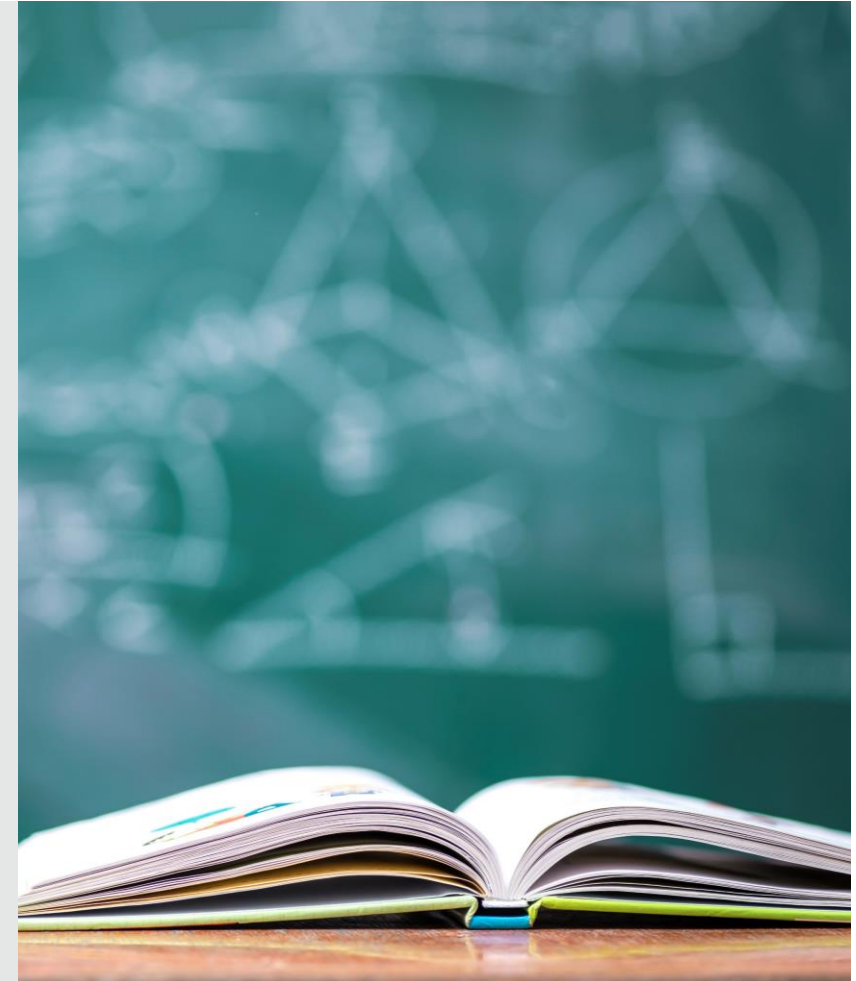

Foto: Stockman

Standpunkt vurdering i fag

«Kompetanse er å kunne tilegne seg og anvende kunnskaper og ferdigheter til å mestre utfordringer og løse oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner. Kompetanse innebærer forståelse og evne til refleksjon og kritisk tenkning.»

Foto: Stockman

1. Ved avslutningen av opplæringa i faget
2. Grunnlaget for vurdering i fag er kompetansemålene i faget, som skal forstås i lys av teksten «Om faget»
3. Mulighet til å vise kompetansen sin på flere og varierte måter
4. Kompetanse vist underveis, er del av vurderingen
5. Eleven skal vite hva læreren legger vekt på når karakteren blir bestemt
6. Forutsetninger, fravær, orden og oppførsel skal ikke inngå i vurderingen. Innsats kun der det spesifikt står i læreplanen

Hva ser klageinstansen på?

Har skolen dokumentert at:

- ✓ Standpunktkarakteren er fastsatt ved *avslutninga* av opplæringa i faget?
- ✓ Riktig læreplan er brukt?
- ✓ Vurderinga er gjort på riktig grunnlag?

Klageinstansen vurderer om reglene for vurdering er fulgt (ikke om *karakteren* er rett)

Hva viser skolens dokumentasjon?

«Kompetanse er å kunne tilegne seg og anvende kunnskaper og ferdigheter til å mestre utfordringer og løse oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner. Kompetanse innebærer forståelse og evne til refleksjon og kritisk tenkning.»

- Faglærer har vurdert samlet kompetanse ut fra kompetansemålene ?
- Vist kompetanse på flere og varierte måter?
- Eleven er kjent med hva som er vektlagt i fastsettingen av karakteren?
- Utenforliggende momenter?

Klagen

- Må være skriftlig og signert av elev eller foreldre
- Må gå frem hva eleven klager på
- Bør inneholde annen relevant informasjon og begrunnelse for klagen
- Frist: 10 dager (§ 5-5 forskr.oppl)
- Sendes skolen
- Skolen svarer på anførslene i klagen
- Skolen videresender klagen til klageinstans:
 - Grunnskole: Statsforvalteren
 - Videregående: fylkeskommunens klagenemnd
- OBS! Skolen kan ikke selv endre karakteren, med mindre det dreier seg om føringsfeil (Forskrift til oppl. § 3-36)

Faglærers begrunnelse

Faglærer skal beskrive hvordan karakteren er fastsatt

Beskrive:

- **Elevens kompetanse**
- Og at elevens kompetanse er vurdert ut fra kompetansemålene i læreplanen i det aktuelle faget
- hvordan eleven er gjort kjent med hva som er vektlagt

- at standpunktkarakteren er basert på en samlet vurdering av eleven sin kompetanse i faget, det vil si:
 - At eleven har fått vist kompetansen på flere og varierte måter
 - At kompetansemålene er forstått i lys av teksten om faget
 - At faglærer begrunner vurderinga av elevens kompetanse med eksempler som samlet dekker kompetansemålene i faget (ikke utsjekk, men samlet vurdering)

Rektors uttalelse

Skolens saksbehandling må kvalitetssikres av rektor:

- Rektor skal alltid uttale seg før klagesaken oversendes til klageinstansen
- Rektor skal beskrive om saksgangen på skolen har vært i samsvar med forskriften:

- Rektor skal som et minimum kort beskrive skolens prosedyrer for fastsetting av standpunktkarakterer, herunder tidspunktet for når standpunktkarakteren er fastsatt
- I tillegg skal rektor i sin uttalelse gjøre greie for om standpunktkarakteren er fastsatt i samsvar med [forskriften § 3-15](#).

§ 3-4 forskrift til opplæringsloven:

Vurdering i orden og adferd

Foto: Stockman

«Formålet med vurdering i orden og i åtferd er å fremje sosial læring, bidra til eit trygt og godt skolemiljø og gi informasjon om orden og åtferd.

Grunnlaget for vurdering i orden og i åtferd er ordensreglementet til skolen, jf. opplæringslova § 9A-10. Elevane skal vere kjende med skolen sitt ordensreglement.

Orden heng saman med om eleven er punktleig, førebudd og følgjer opp arbeid.

Åtferd heng saman med om eleven viser omsyn og respekt for andre.

Kompetanse i fag skal ikkje trekkjast inn i vurderinga i orden eller i åtferd. Det skal tas omsyn til føresetnadene til eleven i vurderinga.

Til vanleg skal det ikkje leggjast avgjerande vekt på enkelthendingar; unntaket er dersom enkelthendinga er særleg klanderverdig eller grov.»

§ 3-16 forskrift til opplæringsloven: Standpunktkarakterar i orden og åtferd

«Ein standpunktkarakter skal vere uttrykk for elevane sin orden eller åtferd etter opplæringa er avslutta. Det skal givast ein standpunktkarakter i orden og ein standpunktkarakter i åtferd på 10. trinn, og ved avslutninga av opplæringa i vidaregåande skole.

Rektor har ansvaret for at standpunktkarakterar i orden og i åtferd blir fastsette etter drøfting med kontaktlærar og dei andre lærarane til eleven.»

Om varsling

(§ 3-8 forskr. Oppl.)

- Elever og foreldre til elever under 18 år skal **varsles skriftlig** dersom eleven står i fare for å ikke få karakter (IV) både ved halvårsvurdering med karakter og standpunktkarakter i fag
- Det samme gjelder dersom eleven står i fare for å få karakteren Lg eller Ng i orden eller adferd
- Varselet **skal gis straks** det er klart at det er fare for nedsatt eller bortfall av karakter
- Hensikt: gi eleven mulighet til få karakter i fag eller ikke få nedsatt karakter i orden eller adferd
- Dokumentasjonskrav ved klage at skriftlig varsel er gitt til riktig tid

§ 5-13 i forskrift til opplæringsloven:

Om klage på karakter i orden og adferd

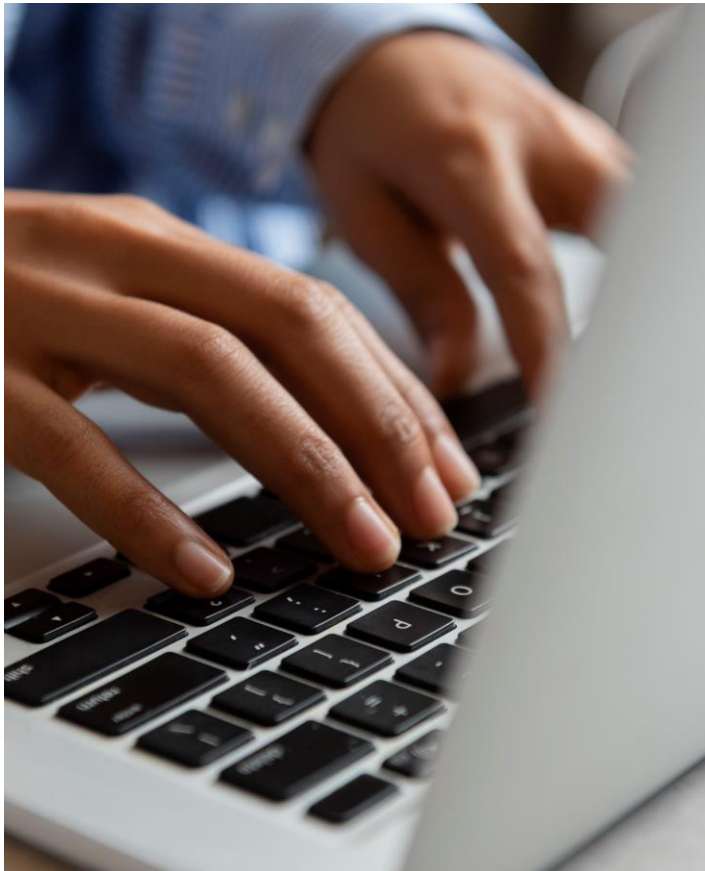

Foto:

«Ved klage på karakter i orden og i åtfærd skal kontaktlæreren til eleven og rektor gi fråsegn som saman med klagen skal sendast til klageinstansen.

Fråsegna skal gjere greie for kva for karakterar i orden og i åtfærd som har vore gitt tidlegare, kva for tiltak skolen har sett i verk for å rette på forholda, og ei fyldig grunngiving for karakteren.

Kopiar av ordensreglementet for skolen, utskrift av protokollen som viser korleis skolen har behandla saka m.m., skal leggjast ved fråsegna.

Ved klage i grunnskolen skal det også gjerast greie for om heimen har vore varsla om at karakteren kunne bli sett ned, og eventuell annan korrespondanse med foreldra eller dei føresette. Klagaren skal ha kopi av fråsegna.

Klageinstansen i grunnskolen er statsforvaltaren i kvart fylke. Klageinstansen i vidaregåande opplæring er fylkestinget eller den fylkestinget gir mynde.

Klageinstansen avgjer om klagen skal føre til at karakteren blir endra til gunst eller ugunst for klagaren.»

Klage på standpunktkarakterer – hva må skolen gjøre?

Skolen må:

- Informere elev og foresatte om retten til å klage, klagefrist og hva klagen skal inneholde
- Sende klagen videre til klageinstansen med riktig dokumentasjon

Klageinstansen kan:

- Stadfeste vedtaket
- Oppheve vedtaket og sende saken tilbake til skolen

Voksne skal
gjøre det
som er
best for
barn ♥

Artikkel 3 i barnekonvensjonen

Takk for oss!
Neste nyhetssending: 26. april 2024

Foto: Monica Hertwig

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija

Facebook [statsforvalterentromsogfinnmark](https://www.facebook.com/statsforvalterentromsogfinnmark)
Twitter [Statsforvalt_TF](https://twitter.com/Statsforvalt_TF)
Nettside statsforvalteren.no/troms-finnmark